

Kjøreregler for arbeidet i fagkomiteene

Fastsatt av Sametinget 30.5.2006 med siste endringer av 01.06.2017

Kjøreregler for arbeidet i Sametingets fagkomiteer

1. Komiteenes organisering og arbeid

- a) Medlemmene i komiteene har samme plikt til å møte i komiteene som i plenum. Permisjon til komitémøtene skal søkes fra plenumsledelsen, jf. forretningsorden § 8 d).

Plenumsleder sørger for at innvilgede permisjoner meldes fra til komitélederne. En vararepresentant som blir innkalt, trer inn som medlem i den komiteen som den faste representanten sitter i.

- b) Plenumsledelsen innkaller alle Sametingets representanter til felles komitémøter og setter opp tidsplan for møtene. Møtene holdes i forkant av plenumsmøtene.

- c) Komitéleder innkaller komiteene til telefonmøte for valg av saksordførere og skyggesaksordførere. Komiteene kan delegere valget til komitéleder, som sammen med nestleder fatter beslutning om dette.

I større saker kan det velges flere saksordførere.

Har den valgte saksordfører forfall ved åpningen eller behandlingen av hele eller store deler av en sak, velges det en ny saksordfører.

Komitéleder kan utsette åpningen av saken dersom saksordfører har kortere fravær i saken. Funksjonen som saksordfører skal rullere blant komiteens medlemmer.

- d) Beslutningen om hvem som er valgt som saksordførere og skyggesaksordfører skal umiddelbart oversendes komiteens medlemmer og plenumsleder. Plenumsleder sørger for at Sametingets representanter blir informert om beslutningen og for at den legges ut på Sametingets nettsider.

- e) Komitéleder leder møtene i komiteen. Har lederen forfall, overtar nestlederen lederens oppgaver. Dersom både leder og nestleder har forfall velger komiteen setteleder.

En komité kan holde møte når minst halvparten av medlemmene er til stede. Et eventuelt vedtak i komiteen er gyldig når minst halvparten av medlemmene er til stede når vedtaket fattes. Ved stemmelikhet avgjør komitélederens stemme, jf. forretningsorden § 13.

Det voteres ikke over merknader og forslag som fremmes i komiteen.

- f) Komiteene kan ikke avgi innstilling i andre saker enn de plenumsledelsen har oversendt til behandling. Komiteene kan heller ikke avgi uttalelser i saker som ikke er oversendt til behandling i komiteene.

- g) Forslag og merknader til saker som komiteen har under behandling, skal fremmes skriftlig og sendes elektronisk til komitésekretæren. Eventuelle korrigeringer av innleverte forslag og/eller merknader skal skje skriftlig.

Når saken påbegynnes skal det fastsettes siste frist for innlevering av forslag og merknader.

- h) Komitéleder har ansvar for at det blir ført protokoll fra møtene i komiteen og for at alt av dokumenter i sakene komiteen behandler blir registrert. I tillegg til innstillingen skal protokollen inneholde dato og tid for møte – når det starter og når det slutter, og en oversikt over hvem som har deltatt på møtet og eventuelle permisjoner av kortere eller lengre varighet.

Saksordføreren er ansvarlig for at komiteens innstilling er i samsvar med det som komiteen har besluttet i saken, jf. for øvrig pkt. 2 b og 2 c nedenfor.

- i) Saksordførerne presenterer for komiteen sakene som den har fått oversendt, og søker å skaffe til veie opplysninger og foreta undersøkelser som komiteen ber om.
- j) Komiteleder har ansvaret for framdrift i sakene og for at innstillingen er ferdig innen fristen. Plenumsledelsen kan gi en komité utsettelse i fristen for avgivelse av en innstilling, overføre saken til behandling i en annen komité eller utsette avgivelse av innstilling til neste plenum. Søknad om utsettelse og svar fra plenumsledelsen skal være skriftlig. Plenumsledelsen kan også vedta at en sak først skal behandles i en komité og at denne komiteens utkast til innstilling forelegges en annen komité til uttalelse før innstillingen avgis.
- k) Når komiteen ønsker opplysninger/dokumentasjon i en sak som plenumsledelsen har oversendt til behandling i komiteen, skal komiteen rette skriftlige spørsmål til den som har fremmet forslag til innstilling i saken – sametingsrådet eller plenumsledelsen. Spørsmålene skal være underskrevet av komitéleder og saksordfører. Svarene fra sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, skal foreligge så raskt som mulig. Ved skriftlige spørsmål fra en representant skal sametingsrådet /plenumsledelsen svare skriftlig. Sametingsrådet/ plenumsledelsen skal møte i komiteen og besvare spørsmålene for å svare på eventuelle oppfølgingsspørsmål.
- l) Dokumenter som komiteen behandler skal foreligge så langt det er mulig og ved behov på sør-, lule- og nordsamisk samt norsk.

2. Komiteinnstillingen – form og fremleggelse

- a) En komitéinnstilling skal som hovedregel avgis til plenumsledelsen umiddelbart etter komitémøtet, men senest 40 timer før saken skal behandles i plenum. Innstillingen skal videre gjøres tilgjengelig for representantene senest 36 timer før saken skal behandles i plenum.
- b) Komiteene skal avgi skriftlige innstillinger. Innstillingene skal være så korte som mulig og ikke gjengi dokumenter som en like godt kan vise til. Innstillingen fra komiteene legges opp slik de ulike medlemmene i komiteen kommer til orde på en best mulig måte.
- c) I en komitéinnstilling skal sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens, forslag til innstilling alltid legges til grunn.

Innstillingen kan bestå av merknader, endrings- eller tilleggsforslag, der tilknytningen til forslaget fra sametingsrådet, eventuelt plenumsledelsen, går klart frem, eller av motforslag som skal erstatte sametingsrådets, eventuelt plenumsledelsens forslag.

I behandlingen av sametingsrådets årlige forslag til budsjett for Sametinget kan det fremmes alternative budsjett, der det alternative budsjettet også kan inneholde deler av sametingsrådets forslag.

Det skal gå klart fram hvem som står bak de ulike merknadene og forslagene. Forslag som omhandles og utformes i innstillingen skal nummereres og framgå i et eget avsnitt etter merknadene. Antallet medlemmer som står bak avgjør rekkefølgen på merknadene og forslagene, slik at de med størst oppslutning refereres først.

- d) Når en sak som har vært behandlet i en komité legges fram for plenum, presenterer først saksordføreren saken som er til behandling, orienterer om saksbehandlingen i komiteen og legger frem det synet vedkommende selv står bak. Eventuelle andre syn i saken presenteres og fremmes formelt av forsals-/merknadsstillerne.

3. Andre forhold

- a) Komiteene kan avholde høringer. Med høringer menes et møte der komiteene mottar forklaringer fra personer eller grupper som selv har bedt om å få møte komiteen eller som komiteen har invitert til møtet.
Komitélederen beslutter i samråd med nestleder og saksordfører om en høring skal holdes og hvem som eventuelt skal inviteres.
Komiteenes høringer foregår for åpne dører så lenge komiteene ikke har bestemt noe annet.

- b) Komiteene kan foreta reiser eller befaringer for å oppdatere seg i saker som komiteene behandler eller har som sitt fagområde. Reisene skal godkjennes av plenumsledelsen, og det er komitélederen som har ansvaret for planleggingen og gjennomføringen av reisen.

Komiteene kan også delta på møter/seminarer/konferanser for å oppdatere seg i saker som komiteen arbeider med. Lederen i komiteen avgjør hvem av medlemmene i komiteen som kan delta.

Reisene i komiteene og deltakelse på møter/seminarer/konferanser skal skje innenfor budsjettammen som er satt av til komiteen.

Representantenes ombudsplikt gjelder også på komitéreiser

- c) Komiteen kan komme med forslag til saker ovenfor plenumsledelsen og Sametingsrådet.
d) De ordinære komitémøtene er som hovedregel åpne. Komiteene kan imidlertid bestemme å lukke møtet når de ønsker det, jf. forretningsorden § 13.

4. Forholdet til media og offentligheten

- a) Det enkelte komitémedlem står fritt til å forfekte sin politikk på et generelt og prinsipielt grunnlag, og også imøtegå andre representanters og partiers oppfatninger og politikk.
Medieutspill med basis i drøftelser og ordsrifter i komiteen bør ikke skje.
Komitémedlemmene må ta hensyn til at drøftingene i komiteene skal være fruktbare og åpne, uten at dette skal skje på bekostning av den enkeltes rett til ytring i det offentlige rom.
- b) Komiteene etablerer en konsensus om hvordan de forøvrig ønsker å arbeide i forhold til media.

Sámedikki fágálávdegottiid bargonjuolggadusat

Mearriduvvon Sámedikkis 30.5.2006 rievdaduvvon mañimuš 01.06.2017

Sámedikki fágalávdegottiid bargonjuolggadusat

1. Lávdegottiid organiseren ja bargu

- a) Lávdegottiid lahtuin lea seamma geatnegasvuohta boahit lávdegoddečoahkkimiidda go dievasčoahkkimii. Galgá dievasčoahkkinjodihangottis ohcat virgelobi lávdegoddečoahkkimiidda, gč. čoahkkinortnega § 8 d).

Dievasčoahkkinjodiheddji fuolaha ahte juolluduvvon virgelobit dieđihuvvojit lávdegoddejodiheddjiide. Gohččojuvvon várrelahttu vuolga miellahttun dan lávdegoddái gos fásta árras lea miellahttun.

- b) Dievasčoahkkinjodihangoddi gohčču buot Sámedikki áirasiid oktasaš lávdegoddečoahkkimiidda ja ráhkada áigeplána čoahkkimiidda. Čoahkkimat dollojuvvojit ovdal dievasčoahkkimiid.
- c) Lávdegotti jodiheddji gohčču lávdegotti telefončoahkkimii välljet áššejodiheddjiid ja suoivvaáššejodiheddjiid. Lávdegottit sáhttet delegeret välljema lávdegoddejodiheddjái gii ovttas nubbinjodiheddjiin mearrida dán.

Stuorat áššiin sáhtta välljet eanet go ovttá áššejodiheddji.

Jus välljejuvvon áššejodiheddji ii leat mielde ášši rahpamis, dahje ii leat mielde olles dahje stuorra osiin ášši meannudeamis, välljejuvvo ođđa áššejodiheddji.

Lávdegotti jodiheddji sáhtta maŋidit ášši rahpama jos áššejodiheddji lea oanehis áiggi eret. Doaibma áššejodiheddjin galgá biddjojuvvot lávdegottiid lahtuide vuoru mielde.

- d) Mearrádusa das gii lea välljejuvvon áššejodiheddjin ja suoivvaáššejodiheddjin galgá sáddejuvot dalán lávdegotti lahtuide ja dievasčoahkkinjodiheddjái.

Dievasčoahkkinjodiheddji fuolaha mearrádusa Sámedikki áirasiidda ja Sámedikki neahttasiidduide.

- e) Lávdegoddejodiheddji jodihá lávdegotti čoahkkimiid. Go lávdegoddejodiheddji ii leat sajis, váldá nubbinjodiheddji badjelasas jodiheddji bargguid. Jos sihke jodiheddji ja nubbinjodiheddji leaba eret, de vällje lávdegoddi sadjásašjodiheddji.

Lávdegoddi sáhtta doallat čoahkkimiid go unnimusat bealli miellahtuin leat sajis.

Lávdegoddemearrádus lea fámus go unnimusat bealli miellahtuin leat sajis go mearrádus dahkkojuvvo, gč. čoahkkinortnega § 13.

Mearkkašumit ja evttohusat mat ovddiduvvojit lávdegottis eai jienastuvvo.

- f) Lávdegottit eai sáhte buktit árvalusaid earágo áššiin maid dievasčoahkkinjodihangoddi lea sádden gieđahallamii. Lávdegottit eai sáhte maid buktit cealkámušaid áššiin mat eai leat sáddejuvvon lávdegoddái gieđahallamii.

- g) Áššiid evttohusat ja mearkkašumit maid lávdegoddi lea meannudeamen, galget ovddiduvvot čálalaččat ja sáddejuvvoit elektrovnnalaččat lávdegoddečáliide. Buktojuvvon mearkkašumiid ja evttohusaid njulgen galgá ovddiduvvot čálalaččat.

Go ášši álggahuvvo, de galgá biddjojuvvot maŋimuš áigemearri evttohusaid ja mearkkašumiid buktimii.

- h) Lea lávdegoddejođiheaddji ovddasvástáduš fuolahit ahte lávdegoddečoahkkimiin čállojuvvo čoahkkingirji ja ahte buot áššebáhpirat maid lávdegoddi gieđahallá registrerejuvvojit. Árvalussii lassin galgá čoahkkingirjii čuožžut guđe beivviid ja galle áiggi čoahkkin dollojuvvo – goas álgá ja goas loahpahuvvo, geat leat mielde oahkkimis ja vejolaš guhkit dahje oanehit áiggi virgelobit.

Lea áššejođiheaddji ovddasvástáduš fuolahit ahte lávdegoddeárvalus lea nugo lávdegoddi lea mearridan áššis, gč. muđui 2 b ja 2 c vulobealde.

- i) Áššejođiheaddjit čilgejit lávdegoddái áššiid maid lea ožžon gieđahallat ja geahččalit háhkat dieđuid ja iskat áššiid maid lávdegoddi dáhttu.
- j) Lea lávdegoddejođiheaddji ovddasvástáduš ahte áššit ovdánit ja ahte árvalus gárvána áigemeari sisa. Čoahkkinjođihangoddi sáhtta guhkidit lávdegotti áigemeari buktit árvalusa, sirdit ášši eará lávdegoddái gieđahallamii dahje guhkidit áigemeari buktit árvalusa boahhte dievasčoahkkimii. Ohcan mañideamis ja dievasčoahkkinjođihangotti vástáduš galget leat čálalaččat. Čoahkkinjođihangoddi sáhtta maid mearridit ahte ášši galgá vuos gieđahallojuvvo ovtta lávdegottis ja ahte dán lávdegotti evttohus galgá sáddejuvvo muhtun eará lávdegoddái gulaskuddamii ovdal go árvalus buktojuvvo
- k) Go lávdegoddi dáhttu dieđuid/dokumentašuvnna áššis maid dievasčoahkkinjođihangoddi lea sádden gieđahallamii, galgá lávdegoddi divvut čálalaš gažaldagaid dasa gii lea buktán árvalusevttohusa áššis – sámediggeráđdi dahje dievasčoahkkinjođihangoddi. Lávdegoddejođiheaddji ja áššejođiheaddji galgaba čállit gažaldagaid vuollái. Sámediggeráđi vástádušat, vejolaččat dievasčoahkkinjođihangotti, galget doaimmahuvvot nu johtilit go vejolaš. Go áirras lea ovddidan čálalaš gažaldaga, de galgá sámediggeráđdi/dievasčoahkkinjođihangoddi vástidit čálalaččat. Sámediggeráđdi/dievasčoahkkinjođihangoddi galgá vástidit gažaldagaid lávdegoddečoahkkimis vai sáhtta vástidit vejolaš čuoovvolangažaldagaid.
- l) Dokumeanttat maid lávdegoddi gieđahallá galget nu guhkás go vejolaš ja dárbbu mielde leat sihke lulli-, julev- ja davvisámegillii ja dárogillii.

2. Lávdegoddeárvalus – hápmi ja ovddideapmi

- a) Lávdegotti árvalus galgá válđoáššis addujuvvo dievasčoahkkinjođihangoddái dalán maññá lávdegoddečoahkkima, muhto mañjmuštá 40 diimmu ovdal og ášši galgá meannuduvvot dievasčoahkkimis. Dasto galgá árvalus buktojuvvo áirasiidda mañjmuštá 36 diimmu ovdal go ášši galgá meannuduvvot dievasčoahkkimis.
- b) Lávdegottit galget buktit čálalaš árvalusaid. Árvalusat galget leat nu oanehaččat go vejolaš ja dain ii galgga geardut čállošiid maidda seamma bures sáhtta čujuhit. Lávdegoddeárvalusat galget hábmejuvvo nu ahte iešguđet lávdegoddelahut besset buktit oainnuset buoremus lági mielde.
- c) Lávdegoddeárvalusas galgá sámediggeráđi, vejolaččat dievasčoahkkinjođihangotti, árvalusevttohus álo leat vuodđun.

Árvalusas sáhttet leat mearkkašumit ja rievdadus- dahje lassievttohusat gos čanastat sámediggeráđi, vejolaččat dievasčoahkkinjođihangotti evttohussii oidno čielgasit, dahje vuosteevttohusat sámediggeráđi, vejolaččat dievasčoahkkinjođihangotti evttohusa sadjái.

Sámediggeráđi jahkásaš bušeahttaevttohusa gieđahallamis sáhtta ovddidit molssaevttolaš bušeahta, gos molssaevttolaš bušeahtas leat mielde sámediggeráđi evttohusa oasis.

Árvalusas galgá oidnot čielgasit geat dorjot iešguđet mearkkašumiid ja evttohusaid.

Evttohusaide mat gieđahallojuvvot ja hábmejuvvot árvalusas galgá biddjojuvvot nummir ja dat galget čuožžut sierra sajis maŋábealde mearkkašumiid. Sin lohku, geat dorjot iešguđet mearkkašumiid ja evttohusaid, mearrida guđe vuoru mielde dat čállojuvvot, nu ahte dat geain lea stuorámuš doarjja čužžot vuosttažin.

- d) Go ášši mii lea gieđahallojuvvon lávdegottis ovddiduvvo dievasčoahkkimii, de čilge vuos áššejođiheaddji ášši mii gieđahallojuvvo, muitala mo áššemeannudeapmi lei lávdegottis ja ovddida dan oainnu maid ieš doarju. Evttohusaid ja mearkkašumiid ovddideaddjit čilgejit ja ovddidit formálalaččat eará vejolaš oainnuid áššái.

3. Eará bealit

- a) Lávdegottit sáhttet doallat gulaskuddamiid. Gulaskuddamin oaivvilduvvo čoahkkin gos lávdegottit ožžot čilgehusaid olbmui dahje joavkkui mat ieža leat dáhtton deaivat lávdegotti dahje maid lávdegoddi lea bovden čoahkkimii.

Lávdegoddejođiheaddji mearrida ovtta nubbinjođiheddjiin ja áššejođiheddjiin galgá go gulaskuddan dollojuvvot ja geaid dohko galgá vejolaččat bovdet.

Lávdegottiid gulaskuddamat leat rahpasat nu guhká go lávdegottit eai leat eará mearridan.

- b) Lávdegottit sáhttet vuolgit mátkái dahje dutkanmátkái oahpásmuvvan dihte áššiide maid lávdegoddi gieđahallá dahje mat leat dan fágasuorggis.

Dievasčoahkkinjođihangoddi galgá dohkkehit mátkkiid, ja lea lávdegotti jođiheaddji ovddasvástádus plánet ja čađahit mátkki.

Lávdegottit sáhttet maid searvat čoahkkimiidda/semináraide/konferánssaide oahpásmuvvan dihte áššiide maiguin lávdegoddi bargá. Lávdegotti jođiheaddji mearrida geat lávdegotti lahtuin sáhttet searvat.

Lávdegottiid mátkkit ja searvan čoahkkimiidda/semináraide/konferánssaide galgá dáhpuhuvvat bušeahhtarámma siskkoalbe mii lávdegoddi lea biddjojuvvon.

Áirasiid geatnegasvuolta ovddastit gusto maid lávdegoddemátkkiin.

- c) Lávdegoddi sáhtta ovddidit evttohusa áššái dievasčoahkkinjođihangoddi ja Sámediggeráđđái.
- d) Dábalaš lávdegoddečoahkkimat leat váldonjuolggadussan rahpasat. Lávdegottit sáhttet dattetge mearridit gidet čoahkkima go nu háliidit, gč. čoahkkinortnega § 13.

4. Oktavuolta mediain ja almmolašvuodain

- a) Ovttaskas lávdegoddelahthus lea friijavuolta bealuštit politihkas oppalaš ja prinsihpalaš vuodu alde ja maid vuosttildit eará áirasiid ja bellodagaid oainnuid ja politihka. Dattetge ii berre ságaškuššamiid ja oaivillonohallamiid lávdegottiin geavahit áššin medias.

Lávdegoddelahthus galget fuolahit dan ahte guorahallamat lávdegottiin šaddet buorit ja rahpasat, almmá dan ahte gáržžidit ovttaga vuoigatvuoda ovddidit oainnus almmolašvuodas.

- b) Lávdegottit ásaht konsensusa das mo muđui háliidit bargat media ektui.